

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПОГОДЖЕНО
Вченою Радою ЧНТУ
(протокол №7 від 31.08.2015 р.)

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ від 01.09.2015 р. № 142

ПОЛОЖЕННЯ ПРО АКАДЕМІЧНУ МОБІЛЬНІСТЬ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО
ПРОЦЕСУ ЧЕРНІГІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНОЛОГІЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу (далі – «Положення») Чернігівського національного технологічного університету (далі – «Університет») розроблено з метою встановлення єдиного порядку організації програм академічної мобільності для учасників освітнього процесу вищих навчальних закладів України на території України чи поза її межами.

1.2. Це Положення розроблено відповідно до Закону України „Про вищу освіту”; Закону України „Про освіту”; Постанови Кабінету Міністрів України від 13 квітня 2011 р. № 411 «Питання навчання студентів та аспірантів, стажування наукових і науково-педагогічних працівників у провідних вищих навчальних закладах та наукових установах за кордоном»; «Примірного положення про академічну мобільність студентів вищих навчальних закладів України», затвердженого наказом МОНУ № 635 від 29.05.2013р.; Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579.

1.3. Цілі, завдання та загальні правила забезпечення та реалізації академічної мобільності відповідають основним принципам Болонської декларації.

1.4. Учасники освітнього процесу та вищі навчальні заклади, що беруть участь у академічній мобільності, надалі іменуються учасниками академічної мобільності.

1.5. Академічна мобільність студентів здійснюється на підставі міжнародних договорів про співробітництво в галузі освіти та науки, міжнародних програм та проектів, договорів про співробітництво між іноземним або вітчизняним вищим навчальним закладом та Університетом (далі – «ВНЗ-партнери»), за узгодженими та затвердженими в установленому порядку індивідуальними навчальними планами студентів та програмами навчальних дисциплін, а також може бути реалізоване учасником освітнього процесу Університету з власної ініціативи, підтриманої адміністрацією Університету на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів.

1.6. Академічна мобільність – можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися чи проводити наукову діяльність тощо в іншому вищому навчальному закладі (науковій установі) на території України чи поза її межами (далі – вищі навчальні заклади-партнери).

1.7. Кредитна академічна мобільність – навчання у вищому навчальному закладі-партнері для отримання кредитів ЄКТС, що будуть визнані у вищому навчальному закладі України, де постійно навчається здобувач вищої освіти без присудження ступеня вищої освіти вищого навчального закладу-партнера. При цьому загальна тривалість навчання не збільшується.

1.8. Ступенева академічна мобільність – навчання у вищому навчальному закладі-партнері, що передбачає отримання документа про вищу освіту (наукові ступені) за відповідними ступенями вищого навчального закладу-партнера.

1.9. За місцем реалізації права на академічну мобільність вона поділяється на:

– внутрішню академічну мобільність – навчання, викладання, проходження практики, стажування, проведення наукових досліджень тощо

учасників освітнього Університету у вищих навчальних закладах-партнерах України;

– міжнародну академічну мобільність – навчання, викладання, проходження практики, стажування, проведення наукових досліджень тощо учасників освітнього процесу Університету у вищих навчальних закладах-партнерах поза межами України.

Основними видами академічної мобільності є:

– ступенева мобільність — навчання у вищому навчальному закладі, відмінному від постійного місця навчання учасника освітнього процесу, з метою здобуття ступеня вищої освіти, що підтверджується документом (документами) про вищу освіту або про здобуття ступеня вищої освіти від двох або більше вищих навчальних закладів;

– кредитна мобільність — навчання у вищому навчальному закладі, відмінному від постійного місця навчання учасника освітнього процесу, з метою здобуття кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи та/або відповідних компетентностей, результатів навчання (без здобуття кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи), що будуть визнані у вищому навчальному закладі постійного місця навчання вітчизняного чи іноземного учасника освітнього процесу. При цьому загальний період навчання для таких учасників за програмами кредитної мобільності залишається незмінним;

– групова академічна мобільність – навчання, викладання, проходження практики, стажування, проведення наукових досліджень групою учасників освітнього процесу у вищих навчальних закладах-партнерах, організовані Університетом з метою реалізації освітніх, академічних та дослідницьких програм тощо;

– індивідуальна академічна мобільність – навчання, викладання, проходження практики, стажування, проведення наукових досліджень в індивідуальному порядку учасників освітнього процесу у вищих навчальних закладах-партнерах з метою реалізації індивідуальних освітніх, академічних та дослідницьких програм тощо;

– ініціативна академічна мобільність – навчання, викладання, проходження практики, стажування, проведення наукових досліджень учасників освітнього процесу з власної ініціативи, підтриманої адміністрацією Університету, з метою реалізації індивідуальних освітніх, академічних та дослідницьких програм, в рамках вітчизняних і зарубіжних державних програм та проектів тощо.

1.10. Умови навчання і перебування учасників освітнього процесу щодо академічної мобільності та інші питання визначаються двосторонніми або багатосторонніми угодами між вищими навчальними закладами-партнерами.

2. ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ

2.1. Основними цілями академічної мобільності є:

- підвищення якості вищої освіти;
- підвищення ефективності наукових досліджень;

- підвищення конкурентоздатності випускників Університету на українському та міжнародному ринках освітніх послуг та праці;
- збагачення індивідуального досвіду студентів щодо інших моделей створення та поширення знань;
- залучення світового інтелектуального потенціалу до освітнього процесу в Університеті на основі двосторонніх та багатосторонніх угод між ВНЗ-партнерами;
- встановлення внутрішніх та зовнішніх інтеграційних зв'язків;
- гармонізація освітніх стандартів ВНЗ-партнерів.

2.2. Основними завданнями академічної мобільності студентів Університету є :

- підвищення рівня теоретичної та практичної підготовки студентів проведення досліджень з використанням сучасного обладнання і технологій, опанування новітніми методами дослідження, набуття досвіду проведення науково-дослідної роботи та впровадження її результатів;
- набуття професійного досвіду під час проходження навчальних та виробничих практик;
- можливість одночасного отримання студентом двох документів про вищу освіту з додатками встановленого у вищих навчальних закладах-партнерах зразка та інформацією про систему оцінювання в них навчальних здобутків студентів;
- підвищення рівня володіння іноземними мовами;
- посилення інтеграції освіти і науки, розвиток подальших наукових досліджень;
- підтримка соціальних, економічних, культурних, політичних взаємовідносин та зв'язків з іншими країнами.

3. ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ

3.1. Право на участь у програмах академічної мобільності мають студенти, які навчаються за освітніми рівнями молодшого бакалавра та бакалавра (починаючи з другого курсу), спеціаліста, магістра, особи, які здобувають наукові ступені доктора філософії (кандидата наук) або доктора наук, науково-педагогічні, наукові та педагогічні працівники.

3.2. Відповідно до домовленостей між учасниками академічної мобільності:

- здійснюється відбір учасників освітнього процесу для участі в програмах академічної мобільності;
- регламентується перелік необхідних документів для участі в програмі академічної мобільності та процедура їх подання;
- визначаються етапи, тривалість та зміст навчання, стажування або проходження практики тощо у вищих навчальних закладах-партнерах.

3.3. За здобувачами вищої освіти на період навчання в іншому вищому навчальному закладі (науковій установі) — партнері на території України чи поза її межами зберігаються відповідно до укладеного договору про академічну мобільність місце навчання та виплата стипендії згідно із законодавством протягом навчання, стажування чи провадження наукової діяльності в іншому вищому навчальному закладі (науковій установі) — партнері на території

України чи поза її межами, якщо стипендія не передбачена умовами академічної мобільності.

Особи, що уклали договори про навчання за програмою академічної мобільності, не відраховуються із складу здобувачів вищої освіти на період реалізації права на академічну мобільність та обліковуються в Єдиній державній електронній базі з питань освіти.

3.4 Здобувач вищої освіти, крім вивчення у вищому навчальному закладі — партнері обов'язкових навчальних дисциплін, має право самостійного вибору додаткових навчальних дисциплін за погодженням з вищим навчальним закладом, що направив його на навчання.

3.5. Відбір здобувачів вищої освіти для участі в програмах академічної мобільності здійснюється конкурсною комісією Університету, яка створюється наказом ректора, з урахуванням рейтингу успішності, участі у науковій роботі та знання іноземної мови.

Конкурсну комісію очолює ректор Університету. До складу комісії входять директори навчально-наукових інститутів, декани факультетів, голова ради молодих вчених, голова наукового товариства студентів та аспірантів, голова студентської ради та голова студпрофкому.

3.6. У випадку, якщо студент бере участь у міжнародній програмі академічної мобільності, конкурсний відбір здійснюється організацією, яка надає студенту грант на умовах і за критеріями, визначеними в установчих документах конкурсу.

3.7. Перелік необхідних документів для участі в програмі академічної мобільності здобувачів вищої освіти вищих навчальних закладів-партнерів та процедура їх подання регламентується угодами між вищими навчальними закладами-партнерами.

3.8. Етапи, тривалість та зміст навчання у вищих навчальних закладах-партнерах визначаються навчальними планами та графіками навчального процесу, затвердженими у ВНЗ-партнерах. Узгоджені навчальні плани та графіки навчального процесу затверджуються керівниками ВНЗ-партнерів.

При формуванні індивідуального навчального плану студента враховується фактичне виконання студентом індивідуальних навчальних планів поточного та попередніх навчальних років.

3.9. Навчання за індивідуальним навчальним планом може здійснюватися із застосуванням технологій дистанційного навчання.

3.10. Студенти, крім вивчення у вищому навчальному закладі-партнері обов'язкових навчальних дисциплін, має право самостійного вибору додаткових навчальних дисциплін, якщо це передбачено відповідними угодами між вищими навчальними закладами-партнерами.

3.11. На час навчання у вищому навчальному закладі-партнері студенти за його заявою надається академічна відпустка або індивідуальний план навчання, затверджений в установленому порядку.

3.12. Формами академічної мобільності студентів є:

- навчання за програмами студентського обміну у вищому навчальному закладі-партнері;
- навчання за спільними освітніми програмами;
- мовні і наукові стажування;
- навчальна (дослідницька, виробнича) практика;

- участь у літніх школах;
- участь у конференціях, семінарах тощо.

3.13. Формами академічної мобільності для осіб, які здобувають наукові ступені доктора філософії (кандидата наук) або доктора наук, науково-педагогічних, наукових та педагогічних працівників є:

- участь у семінарах, наукових школах і конференціях та інше;
- участь у спільних проектах;
- наукове дослідження;
- наукове стажування;
- участь в освітній діяльності приймаючої сторони;
- вивчення досвіду приймаючої сторони, тощо.

3.14. Іноземні здобувачі вищої освіти, що реалізують право на академічну мобільність в рамках договорів про співробітництво з Університетом, можуть бути зараховані на навчання до Університету:

- за рахунок коштів міжнародних програм та організацій;
- за рахунок власних надходжень вищих навчальних закладів;
- за рахунок коштів фізичних або юридичних осіб;
- на умовах безоплатного навчання у разі взаємного обміну

здобувачами вищої освіти, в тому числі за спільними освітніми програмами, які передбачають отримання спільного або подвійного документа (документів) про вищу освіту на умовах безоплатного навчання у разі міжнародного обміну здобувачами вищої освіти, якщо кількість таких іноземних здобувачів вищої освіти не перевищує кількість вітчизняних здобувачів вищої освіти, які навчаються в іноземному вищому навчальному закладі – партнері в межах програм академічної мобільності відповідно до укладених між вищими навчальними закладами договорів про міжнародну академічну мобільність.

3.15. Науково-педагогічні, наукові, педагогічні працівники вищих навчальних закладів (наукових установ) усіх форм власності можуть реалізувати право на академічну мобільність для провадження професійної діяльності відповідно до укладеного договору про участь у програмі академічної мобільності. При цьому за зазначеними працівниками зберігається основне місце роботи у вітчизняному вищому навчальному закладі (науковій установі) до одного року. Оплата праці відповідно до законодавства за основним місцем роботи зберігається на строк до шести місяців, якщо вона не передбачена програмою академічної мобільності.

3.16. Іноземні наукові, педагогічні працівники вищих навчальних закладів (наукових установ), які залучені до провадження освітньої та наукової діяльності, під час перебування у вітчизняному вищому навчальному закладі (науковій установі) – партнері мають усі права та обов'язки його працівників.

Умови приїзду провідних іноземних науковців та діячів освіти на запрошення вітчизняних вищих навчальних закладів (наукових установ) та їх перебування в Україні можуть визначатися додатковими договорами, укладеними між вітчизняним вищим навчальним закладом (науковою установою) та запрошеною особою.)

4. ВИЗНАННЯ ТА ПЕРЕЗАРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ-ПАРТНЕРІ

4.1. Університет визнає еквівалентними та перераховує результати навчання студента у ВНЗ-партнері.

4.2. Визнання результатів навчання в рамках академічного співробітництва з ВНЗ-партнерами здійснюється з використанням європейської системи трансферу та накопичення кредитів ECTS або з використанням системи оцінювання вищого навчального закладу-партнера.

4.3. Навчальні дисципліни та інші види навчальної діяльності зазначаються в індивідуальному навчальному плані студента.

4.4. Перерахування вивчених навчальних дисциплін здійснюється на підставі наданого студентом документа з переліком та результатами вивчення навчальних дисциплін, кількістю кредитів та інформацією про систему оцінювання навчальних здобутків студентів, завіреного в установленому порядку у ВНЗ-партнері.

4.5. Академічна різниця нормативних та вибіркового навчальних дисциплін за індивідуальним навчальним планом студента не повинна перевищувати 10 навчальних дисциплін.

4.6. Порядок ліквідації академічної різниці визначається ВНЗ-партнерами відповідно до законодавства.

4.7. Результати підсумкової атестації студентів у період навчання у ВНЗ-партнері представляються за шкалою, прийнятою у ВНЗ-партнері і переводяться у шкалу, прийняту в Університеті.

5. ОBOB'ЯЗКИ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ-ПАРТНЕРІВ

5.1. Університет зобов'язаний:

- укласти угоду про співробітництво щодо реалізації програми академічної мобільності студентів між ВНЗ-партнерами та узгодити навчальні програми;
- забезпечити вільний і рівний доступ студентів до інформації про наявні програми академічної мобільності та існуючі критерії відбору;
- надавати студентам консультативні послуги під час оформлення документів для участі у програмах академічної мобільності;
- контролювати наявність документів, що підтверджують законність перебування іноземних студентів.

5.2. ВНЗ-партнер, що приймає на навчання, зобов'язаний:

- зарахувати студента, направлено на навчання на визначений договором строк, відповідно до норм законодавства приймаючої сторони;
- створити усі необхідні умови для виконання студентом індивідуального навчального плану;
- сприяти студентам у вирішенні візових, житлових та побутових проблем;
- надавати можливість студентам брати участь у наукових конференціях, симпозіумах, виставках, конкурсах, представляти свої наукові

роботи для публікацій, користуватися навчальною, науковою, виробничою, культурною, спортивною базами;

- контролювати наявність документів, що підтверджують законність перебування іноземних студентів;

- після завершення навчання видати студенту документ з переліком та результатами вивчення навчальних дисциплін, кількістю кредитів та інформацією про систему оцінювання навчальних здобутків студентів або документ про вищу освіту з додатком встановленого у ВНЗ-партнері зразка.

5.3. Обов'язки ВНЗ-партнерів щодо студентів, які беруть участь у програмах академічної мобільності, мають бути обумовлені у відповідних угодах між ВНЗ-партнерами.

6. ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ, ЯКІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ У ПРОГРАМАХ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ

6.1. Студенти Університету мають право на:

- продовження навчання або вивчення окремих навчальних дисциплін за спорідненими напрямами та спеціальностями підготовки фахівців у ВНЗ-партнерах.

- безпечні та нешкідливі умови навчання;

- користування навчальною, науковою, виробничою, культурною, спортивною базою вищого навчального закладу, що приймає;

- участь у наукових конференціях, симпозіумах, виставках, конкурсах, представлення своїх наукових робіт для публікацій;

- можливість отримання документа про відповідний освітньо-кваліфікаційний рівень встановленого у ВНЗ-партнері зразка, відповідно до угоди між ВНЗ-партнерами щодо програми академічної мобільності.

6.2. Студенти зобов'язані:

- своєчасно надати необхідні документи для участі в програмі академічної мобільності;

- вчасно прибути до місця навчання;

- під час навчання дотримуватися законодавства країни перебування, правил внутрішнього розпорядку, Статуту та інших нормативно-правових документів вищого навчального закладу, що приймає;

- успішно пройти навчання за затвердженим індивідуальним навчальним планом;

- після завершення навчання у ВНЗ-партнері вчасно повернутися до Університету.

7. ЗВІТУВАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ ДОКУМЕНТІВ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ ЗА ПРОГРАМОЮ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ

7.1. Після повернення до Університету, учасник освітнього процесу, який реалізовував право на академічну мобільність, в залежності від її форми, надає відповідний документ, який посвідчує перелік, кількість кредитів ЄКТС та результати вивчення навчальних дисциплін та інформацію про систему оцінювання навчальних здобутків учасника освітнього процесу або звіт щодо

виконання програми викладання, проходження практики, стажування, проведення наукових досліджень тощо, завірений в установленому порядку у вищому навчальному закладі, на базі якого здійснюється академічна мобільність.

7.2. Університет в установленому порядку приймає рішення щодо допуску до навчання/роботи учасника освітнього процесу, який приймав участь у програмі академічної мобільності.

7.3. Якщо студент під час перебування у вищому навчальному закладі, на базі якого здійснюється академічна мобільність, не виконав програму навчання, то після повернення до Університету, де він постійно навчається, йому може бути запропоновано індивідуальний графік ліквідації академічної заборгованості, затверджений в установленому порядку або повторний курс навчання за рахунок коштів фізичних чи юридичних осіб.